

УДК 685.34.013

СКІДАН О.В. КОНОВАЛ В.П.

Київський національний університет технологій та дизайну
НАДОПТА Т.А., МИХАЙЛОВСЬКА О.А.
Хмельницький національний університет

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МОДУЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВЗУТТЯ

Мета. *Формування методик перетворень конструкції взуття для дітей-школярів, розробка принципів та варіантів проектування взуття з використанням модульної трансформації.*

Методика. *Використано теоретичні та практичні основи художніх, дизайнерських та інформаційних технологій.*

Результати. *Викладені основні положення та принципи модульної трансформації при проектуванні взуття для дітей-школярів.*

Наукова новизна. *Сформовані основні положення модульної трансформації взуття.*

Практичне значення. *Розроблено принципи застосування модульної трансформації при проектуванні взуття для дітей-школярів, що дозволить отримувати різноманітні перетворення конструкції за ступенем закритості, можливість максимальної експлуатації виробу та економії матеріальних ресурсів.*

Ключові слова: *модуль, трансформація, параметри, модель, взуття.*

Вступ. Сучасний розвиток взуттєвої галузі вимагає раціонального та інноваційного підходу до проектування і виготовлення взуття. В умовах ринкової економіки також виникає необхідність перегляду традиційних форм організації виробництва. Для цього необхідно докорінно підвищити технічний рівень та якість виробів, а також скоротити терміни і трудомісткість процесу проектування, при цьому враховуючи антропометричні особливості стоп, композиційно-конструктивні особливості взуття, та не знижуючи якість виробу в цілому [1, 2].

Зважаючи на це, у легкій промисловості часто використовують принципи перетворення виробу: складання значної кількості варіантів із заданих елементів, що досягається їх чергуванням, попарним з'єднанням, перестановкою, дзеркальним відображенням, повтором, – які характерні для комбінаторики. У [3, 4] наведено різні класифікації та типи комбінаторних методів. На практиці найчастіше застосовуються модульний метод та метод трансформацій.

Концепція використання модулів полягає в тому, що окремі частини об'єкта можуть бути використані автономно, що обумовлено відносною самостійністю їх форми, та що першочергово, забезпечує необхідні функціональні властивості виробу в цілому. Методи трансформації передбачають перетворення однієї форми в іншу або ж зміну деталей всередині цієї форми.

Однак, розробки з модульного перетворення виробів та їх трансформації найчастіше відносяться до проблематики дизайну одягу та швейного виробництва [5]. Це дозволяє приймати раціональні та креативні конструктивні рішення, створюючи відповідні продукти дизайну.

У наукоємних доробках вчених Славінської А.Л., Рачицької О.Л., вирішуються окремі задачі модульних перетворень та трансформацій при проектуванні одягу [6, 3]. Існують певні напрацювання зі створення модульних конструкцій взуття саме для дітей, проте, лише з позиції уніфікації та стандартизації конструкції [7].

В умовах сьогодення актуальною залишається проблема покращення якості та конкурентоспроможності дитячого взуття шляхом вдосконалення процесу проектування з використанням інноваційних методів формоутворення і засобів сучасного дизайну.

Постановка завдання. Мета роботи полягає у розвитку теоретичних методів розробки алгоритмів і практичного забезпечення початкових етапів проектування взуття із використанням принципів перетворень конструкцій взуття для дітей-школярів. Досягнення поставленої мети можливе завдяки автоматизації процесу проектування із застосуванням аналітичного моделювання дитячої стопи та інноваційних методів дизайнерського проектування.

Результати досліджень. Основною задачею проектування взуття для дітей-школярів на початковому етапі є формоутворення моделі, адже споживачі чекають індивідуалізованих і різноманітних виробів. Слід зазначити, що взуття для дітей-школярів загалом експлуатується протягом дуже короткого періоду часу, оскільки дитяча стопа росте зі значною швидкістю. А тому, для такого взуття важливо збільшити ступінь його експлуатації, що можливо завдяки використанню методів дизайнерського проектування [2] та створення модульних конструкцій, які дозволяють змінювати не всю модель, а тільки певні її елементи, форму, а також змінювати ступінь закритості стопи взуттям (вид взуття) [8], таким чином щоразу ортимуючи нові моделі взуття, швидко змінюючи і розширюючи асортимент продукції відповідно до вимог споживчого ринку.

Суть методу модульного проектування полягає в проектуванні виробу з окремих модулів, де модуль - це одиниця міри, розмір, що приймається за основу розрахунку розмірів предмету, а також його елементів, які завжди кратні вибраному модулю, і, як правило, однакового розміру [9].

З огляду на вище зазначене, при розробці конструкцій взуття для дітей-школярів запропоновано використовувати термін «модульна трансформація». Це метод перетворення однієї форми конструкції в іншу або зміна деталей всередині цієї форми з використанням відокремлених модулів.

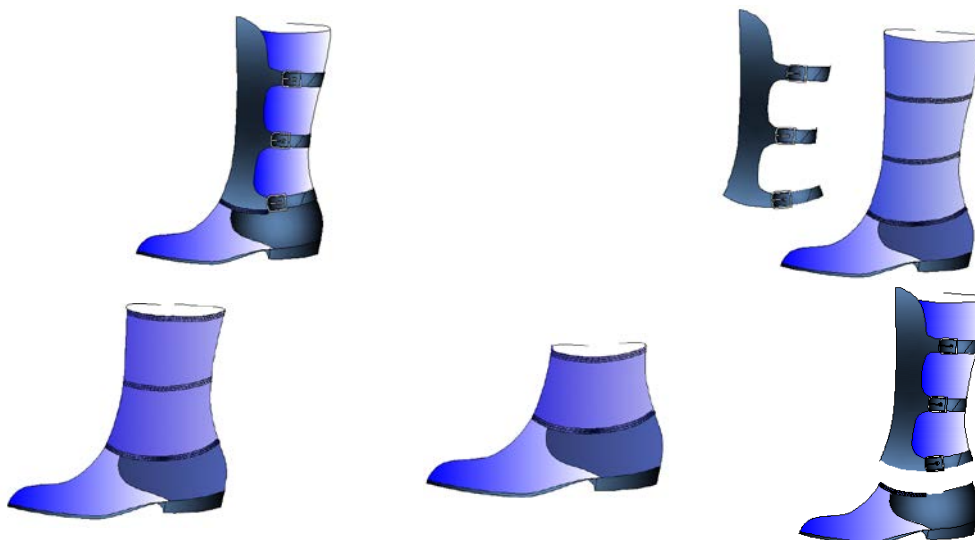
Основні положення модульної трансформації [9]:

- врахування анатомічних особливостей стоп;
- дотримання основ проектування взуття;
- збереження функціональності виробу;
- технологічність конструкції;
- забезпечення ергономічних вимог до взуття для дітей-школярів;
- естетичність.

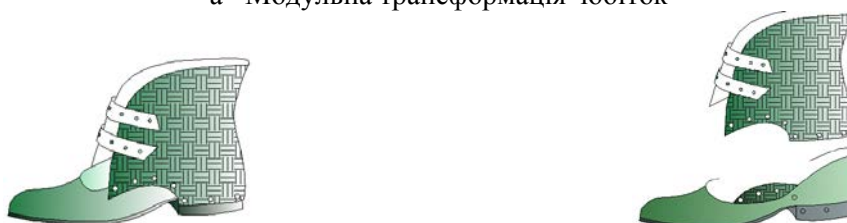
При використанні модульної трансформації також слід звернути увагу на те, що модулі повинні суміщатися між собою, гармонійно поєднуватися один з одним та надійно з'єднуватися між собою. Елементами з'єднання модулів можуть виступати гачки, кнопки, банти, стрічки, велькро та т.ін.

Створені в роботі конструкції взуття для дітей-школярів з використанням модульних трансформацій (рис.1) дозволять в цілому збільшити ступінь експлуатації дитячого взуття, а також уникнути недоліків чи набути додаткових якостей взуття.

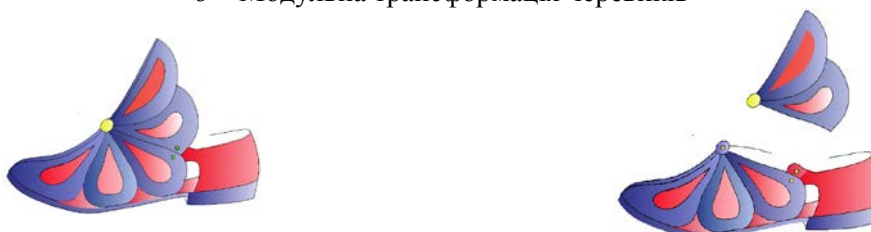
Подальший вибір методу проектування залежить від функціонального призначення та технологічності конструкції.

а – Модульна трансформація чобіток

б – Модульна трансформація черевиків

в – Модульна трансформація напівчеревиків

Рис. 1 Модульні трансформації конструкцій взуття

Представлені конструкції завдяки виділеним модулям, що легко відокремлюються від нижньої частини взуття чи приєднуються до неї завдяки кнопковим застібкам чи блискавкам, таким чином перетворюючись із чобіток в напівчобітки, черевики, напівчеревики, туфлі і, навпаки. Язичкова частина союзки (рис.1, в) може не лише відокремлюватись, а й повертатись на нижню частину союзки.

Таким чином, переваги використання модульних трансформацій при проектуванні взуття для дітей-школярів полягають у наступному:

- легкість перетворення конструкції за ступенем закритості;
- можливість максимальної експлуатації;
- простота закріплення на стопі;
- простота одягання і зняття взуття зі стопи;
- економічна доцільність.

Висновки

1. Встановлено актуальність нового підходу до процесу проектування взуття з метою покращення його якості та конкурентоспроможності в умовах сучасного ринку. Такі можливості відкриваються із впровадженням інноваційних прийомів дизайну та

автоматизації процесу проектування із застосуванням аналітичного моделювання дитячої стопи.

2. Запропоновані основні принципи модульної трансформації взуття для дітей-школярів. Подібний підхід дозволить отримувати різні за складністю елементи конструкції виробу, які пов'язані між собою.

3. Застосування модульної трансформації при проектуванні взуття для дітей-школярів дозволить отримувати різноманітні перетворення конструкції за ступенем закритості, можливість максимальної експлуатації виробу та економії матеріальних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Надопта Т.А. Розробка методу проектування деталей верху взуття на основі аналітичної моделі прототипу: дис. ...канд. техн. наук: 05.18.18 / Надопта Тетяна Анатоліївна – Хмельницький, 2013. – 214 с.
2. Скідан О.В. Визначення пріоритетного композиційно-конструктивного рішення взуття для дітей-школярів / О.В. Скідан, Т.А. Надопта, А.Б. Домбровський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 1. – С.
3. Рачицкая Е.И. Моделирование и художественное оформление одежды / Е.И. Рачицкая, В.И. Сидоренко. – Ростов н/Д.: Феникс, 2002. – 608 с.
4. Дизайн: Иллюстрированный словарь-справочник / Под общ. редакцией Г.Б. Минервина. - М.: Архитектура, 2004. - 281 с.
5. Гусейнов Г.М. Композиция костюма: Учебное пособие для студентов вузов / Г.М. Гусейнов, В.В. Ермилова, Д.Ю. Ермилова и др. - М.: Академия, 2003. - 432с.
6. Славінська А. Л. Наукові основи топологічних процесів модульного проектування одягу : Автореф. дис... д-ра техн. наук : 05.19.04 / А. Л. Славінська; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - К., 2004. - 44 с
7. Модульное проектирование конструкций обуви (на примере детской обуви): автореферат диссертации на соискание ученой степени к.т.н.: специальность 05.19.06 Технология обувных и кожевенно-галантерейных изделий / Кораблина Светлана Юрьевна; [Моск. гос. акад. легкой пром-сти]. - Москва: 1998. - 24 с.
8. Михайловська О. А. Удосконалення конструкції дитячого спеціального взуття для спортивних танців: дис. ...канд. техн. наук: 05.18.18 / Михайловська Оксана Анатоліївна – Хмельницький, 2010. – 198 с.
9. Петушкова Г.И. Проектирование костюма: Учебник для вузов / Г.И. Петушкова.М.: Академия, 2004. - 416 с.: ил.

References

1. Nadopta T.A. Rozrobka metodu proektuvannia detalei verkhу vzuttia na osnovi analitychnoi modeli prototypu: dys. ...kand. tekhn. nauk: 05.18.18 / Nadopta Tetiana Anatolivna – Hmel'nic'kij, 2013. – 214 s.
2. Skidan O.V. Vyznachennia priorytetnoho kompozytsiino-konstruktyvnoho rishennia vzuttia dlia ditei-shkoliariv / O.V. Skidan, T.A. Nadopta, A.B. Dombrovskiy // Visnik Hmel'nic'kogo nacional'nogo universitetu. – 2015. – №1 – 244-248 s.
3. Rachytskaia E.Y. Modelyrovanye y khudozhestvennoe oformlenye odezhdы / E.Y. Rachytskaia, V.Y. Sydorenko. – Rostov n/D.: Fenyks, 2002. – 608 s.
4. Dyzain: Ylliustryrovanniy slovar-spravochnyk / Pod obshch. redaktsyei H.B. Mynervyna. - M.: Arkhytektura, 2004. - 281 s.
5. Huseinov H.M. Kompozytsyia kostiuma: Uchebnoe posobyе dlia studentov vuzov / H.M. Huseinov, V.V. Ermylova, D.Yu. Ermylova y dr. - M.: Akademyia, 2003. - 432s.
6. Slavinska A. L. Naukovi osnovy topolohichnykh protsesiv modulnoho proektuvannia odiahu : Avtoref. dys... d-ra tekhn. nauk : 05.19.04 / A. L. Slavinska; Kyiv. nats. un-t tekhnologij ta dizajnu. - K., 2004. - 44 s.
7. Modulnoe proektyrovanye konstruktsyi obuvy (na prymere detskoй obuvy): avtoreferat dysertatsyy na soyskanye uchenoi stepeny k.t.n.: spetsyalnost 05.19.06 Tekhnolohyia obuvnykh y kozhevenno-halantereinykh yzdelyi / Korablyna Svetlana Yurevna; [Mosk. hos. akad. lehkoй prom-

sty]. - Moskva: 1998. - 24 s.

8. Mykhailovska O. A. Udoskonalennia konstrukttsii dytiachoho spetsialnogo vzuttia dlia sportyvnykh tantsiv: dys. ...kand. tekhn. nauk: 05.18.18 / Mykhailovska Oksana Anatolivna – Khmelnytskyi, 2010. – 198 s.

9. Petushkova H.Y. Proektyrovanye kostiuma: Uchebnyk dlia vuzov / H.Y. Petushkova.M.: Akademyia, 2004. - 416 s.: yl.

ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПОЛИПАРАМЕТРИЧНЫХ МОДЕЛЕЙ

СКИДАН О.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

НАДОПТА Т.А., МИХАЙЛОВСКАЯ О.А.

Хмельницкий национальный университет

Цель. Формирование методик преобразований конструкции обуви для детей-школьников, разработка принципов и вариантов проектирования обуви с использованием модульной трансформации.

Методика. Используются теоретические и практические основы художественных, дизайнерских и информационных технологий.

Результаты. Изложены основные положения и принципы модульной трансформации при проектировании обуви для детей-школьников.

Научная новизна. Сформированы основные положения модульной трансформации обуви.

Практическое значение. Разработаны принципы применения модульной трансформации при проектировании обуви для детей-школьников, что позволяет получать различные преобразования конструкции по степени закрытости, возможность максимальной эксплуатации изделия и экономии материальных ресурсов.

Ключевые слова: *модуль, трансформация, параметры, модель, обувь*

POLITICAL PRINCIPLES OF FORMATION PARAMETRIC MODELS

O.V. SKIDAN

Kyiv National University of Technologies and Design

NADOPTA T.A., MYKHAILOVSKA O.A.

Khmelnytskyi Natsional University

Purpose. Forming techniques transforms design shoes for school children, the development of principles and design options of shoes using a modular transformation.

Method. We use theoretical and practical foundations of art, design and information technology.

Results. The main provisions and principles of the modular transformation in the design of shoes for school children.

Scientific novelty. It formed the main provisions of the modular transformation of the shoe.

Practical value. The principles of the use of the modular transformation in the design of shoes for school children, which allows you to receive a variety of designs for the conversion degree of closure, the possibility of a maximum use of the product and save material resources.

Keywords: *module, the transformation parameters, model, shoes*